

REDACȚIA

Arad, Str. Aulich (Adam)

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2-50; pe 1 lună fl. 1.

N-rii de Duminecă pe
an fl. 2.—

Pentru România și străinătate:
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Str. Aulich (Adam)

INSERȚIUNILE:

de 1 și 2 germond: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sînt a se plăti
înainte.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

COROANA.

(*) Dacă e să credem unor știri venite ori de la Budapesta, baronul Bănffy are să demisioneze înainte de a fi încheiat pactul economic cu Austria. De schimbarea regulamentului Dietei nici vorba nu poate fi. Opoziția nici în chestiuni mari de stat nu vrea să stea de vorbă cu Bănffy, dar' mi-te să se invoiască la ciopărtirea regulamentului, azi singura armă „constituțională” a opoziției.

Ear' inițiativa schimbării guvernului, nici îndoială nu încap, o ia Coroana, care desigur se va despărți de Bănffy asigurându-l de perfecta Sa grație. Ceea-ce și merită Bănffy, pentru-că puțini Unguri ar fi fost capabili să se țină la putere cu atâta îndârjire, să rabde atâtea insulte și să stîrneasca un vifor atât de mare numai pentru a se ține de vorbă, a face totul întru realizarea celor hotărâte la Ischl încă înainte de deschiderea Dietei.

Ear' dacă rămâne, Bănffy rămâne să facă nu face, cum zice opoziția, să impună tot voiața Coroanei ei.

Cine va veni după Bănffy, ea are să îndeplinească de so. Predecesorul său n'a putut să-l puțin se va încerca să încheie pactul economic cu Austria, căci guvernul de la Viena așteaptă într'una, poate cu mare nerăbdare. Pentru în actuala situație nu știm cine pute lua garanție că va îndeplini atâtea lucruri importante, pentru cari cere minte așezată și încredere absolută, ceea-ce la partidele magniare nici cel mai mare binevoitor al lor nu ar îndrăzni să afirme că este.

Singurul punct fix în monarchie nu este deci — Ungaria, cum cu atâtea ostentațiuni se laudau până acum gălăgioșii nostri heghemoni, ci singurul punct fix este — COROANA. Ea l'a trimes pe Baden și a adus pe Thun, sare în chestia egalei îndreptări a naționalităților a făcut încă mai mult decât predecesorul său. Ea va trimite pe Bănffy și va aduce pe Szell ori pe altul, dar' desigur tot un bărbat care să se angajeze conform dorințelor Coroanei ear' nu a secilor de 48-tiști.

Mulți Români cu inimă se vor întreba însă: Bine, dar' ce folos avem noi din toate acestea, căci Bănffy ori Szell, dar' față de noi va fi același regim intolerabil de șovinist?!

Desigur. Nu trebuie să uităm, că în politică lucrurile se coc cu încetul. Cât i-a trebuit Vienei până să înmoaie pe Unguri într'atâtea, încât să primească ideea încheierii unui pact cu Austria chiar și fără parlament? Și eată-i: azi cei mai radicali, ca Tusa, care odinioară combatuse vio-

de Deak, Szell, nici o vorbă nu mai zice împotriva ș'ului 14, ci se declară dispuși a încheia pactul și pe această basă.

Și ce șgomot nu facură, când cu ordinul cătră armată — în chestia Hentzi — al ministrului Krieghammer? Și iată-i azi smeriți, de par'că nu ei ceruseră ca în 24 ore Krieghammer să plece ca prea a insultat și umilit — „nația”.

Așa are să se întempe și cu egala îndreptărire a naționalităților. Cum adevă? Heghemonia maghiară să-i fie Vienei mai dragă de cât era dincolo cea germană? De unde atâtea dragoste pentru nația lui Arpad? Nu, ci Coroana își menajează interesele dinastice în primul rând și cele mari ale monarhiei. Ear' dacă dincoace de Leitha naționalitățile s'ar fi dovedit atât de harnice, ca dincolo, încât Coroana să fie îndemnată a-și lega soartea de mulțumirea acestor naționalități, nu aveam oare și noi bucuria să înregistrăm concesii?

Ce am făcut însă noi în acești doi ani de când în monarchie se faurește soartea pe ani mulți a at'or popoare? Ne am imbalat în „desveliri”, ne-am pasionat pe lucruri de nimica și toleram o situație în care nimic nu este limpede. Ear' în organe de publicitate vedem că lumea-i dăscălită de niște oameni, cari dacă au scăpat de teget terii și de te-foarte ordinare, e au știut să se facă la vreme — nevezuți.

În 1895 s'a proclamat în congresul naționalităților atâtea lucruri frumoase: congres în fiecare an, apel cătră Coroană etc. etc. Toate au rămas însă literă moartă și despre activitatea comitetului naționalităților procesul verbal l'am cetit numai în foile lui Iesszenszky, ajuns acolo zice-se, prin indiscreție pe care „organul autorizat” — a aruncat-o în spinarea „cabinetului negru”, pe Sârbi și pe Slovaci însă i-a pus pe griji. La noi „fruntașii”, toți nu ci numai cei — „autorizați”, s'au pus să-și cheltuească vlagă și pravul de pușcă combatând guvernul M. Sale Regelui României. . . pe semne pentru a nu crea M. Sale Monarchului nostru greutăți combatînd cu același zel și aparat guvernul unguresc. . .

La noi „fruntașii” după ce au ieșit din temnița în loc să-și frămînte mintea cum să ușureze soartea nației, s'au pus să „reguleze” „averea națională” și cine nu s'a închinat „regulării”, țintă de atac a fost.

Natural că în felul acesta au mers toate de-avalma.

E vorba însă că dacă nu ne vom aduna mințile nici în ora hotărîtoare, ci vom sta neorganizați și fără cale trasă, ușor se poate întempla ca soartea să ni se hotărască fără să fim ascultați. Pentru că Monarchii au și ei mulți griji, și nu o să pretindă nimeni ca ei să se gîndească a lua în serios un popor care trăiește încă vîrsta . . . copilăriei.

PROTESTARE. În ședința de alaltăieri a congregațiunii comitatului Heves s'a luat cu majoritate conclus de a se înainta Dietei o adresă, în care să se protesteze în contra stării actuale înafara din lege și se declară, că comitatul nu va plăti dare nici va da recruți pentru oștire, după-cum n'ar privi de legală nici ar efectui o alegere ce s'ar face dacă s'ar disolva Dieta.

Răspuns șovinismului. Unde numai se poate, preoții catolici caută să maghiariseze și ei, înintroducînd în biserică predica ungurească, chiar în contra voinei majorității credincioșilor de altă naționalitate. Așa a făcut și preotul din Santova, comună de Șocați (în Bacău Bodrog).

Șocații însă, cari nu vor să se maghiariseze, au răspuns preotului șovinist așa, că peste 1200 s'au dus și au declarat, că trec la legea gr.-orientală, cărei aparțin și Sârbi de prin acele părți.

Germania-Jună.

(1830—1848)

Luft, Luft in den Massen! . . . Gutzkow: Nero.

VII.

aceluși comitatul serbească în Budapesta.

„Luce și lue. re, într'ear Germania s'a ivit ca un curent spontan dar radical revoluționar, — timbrat fiind de cătră stăpînire de primejdios ordinii publice și pus prin urmare la discreția puterii polițiale. Un curent însă, ce-și are base firești, e cărul de munte ce rostogolește jghiabul, fie acela cât de puternic Germania-Jună a găsit căi și mijloace a-și depona ideile și a le fertiliza, cu toată persecuția existentă, cu tot spionajul, censura și celelalte șicane cărora era espusă.

Trebuie constatat din capul locului, că activitatea acestei grupări a fost exclusiv tendențioasă, întemeiată pe principiul amintit: mai lătau libertate și numai pe urmă literatură.

Pentru aceea se îndreptau cu toată vechementa în contra deținătorilor libertății și a celor ce conștienți sau inconștienți le dădeau ajutor, — ear' acestia erau toți a cei poeți și scriitori diferiți cari preamăreau fantasticul și minciuna, abătînd lumea de la adevăr. Bărbații politici reacționari deci și scriitorii romantici erau ținta săgeților tinerilor germani.

Tendențele lor reformatorice se referau la societate, ștat, biserică și literatură, — formau deci un fel de opoziție continuă pe teren literar, social și politic.

În toate aceste ei nu se inspirau (ca bunăoară poeții naționaliști înainte lor și cei cari au urmat la 48) de binele exclusiv al Germaniei, ci — mai ales Heine — considerau ideile liberale din punct de privire mai înalt. Aceasta a dat criticii germane prilej de a-i acusa de răspîndirea de idei cosmopolite, — o acuză altfel cât se poate de absurdă, cert fiind, că toți acești tineri germani tindeau la mărirea și unitatea germană. Tot astfel au fost acușați de critică reacționară, că ar fi agenți plătiți ai Franciei și huliau cele germane”) Adevărul e însă, că ei se inspirau de stăruie franceze, fiind-că acele erau cât se poate de înfloritoare sub domnia libertății

*) Heinrich von Freitsche, în „Deutsche Literatur des 19-ten Jahrhunderts”, 1890 tom. 4, atacă cu o înverșunare ocolosală această grupare literară din acest motiv. Asemenea și Iulian Senmlt în: „Geschichte der Literatur des 19-ten Jahrhunderts”, 1863.

intrată după revoluția din Iulie 1830, și ce era mai natural, decât ca ei să laude această libertate în vers și prosă și să o arete germanului, lui „Michel” celui somnoros, care dormia somnul inconștienței cu căciula trasă peste urechi? Vom vedea mai la vale chipul în care s'au manifestat pe teren național.

De importanță este forma în care au știut să-și îmbrace ideile pentru a trage pe sfoară statul și controla, căci acesteia i-se datorește succesul. Și această formă este — foiletonul. Foiletonul din punct de vedere al artei e lipsit de formele artistice esteriore și e prin urmare mai potrivit ca tratînd obiecte fie literare, fie de știință să le tratezi în mod liber și — eventual — să agitezi, fără ca procurorul să te știe exact controla

În felul acesta operele acestor scriitori nu se prezentă ca niște opere de artă rotunzite, ci mai mult ca niște foiletoane ocazionale, în cari ating chestiunile menite a contribui la mișcarea multîmii. Atîrnă firește tot de multime ca să comenteze just și să aplice calea ce li se spunea. Scrierile prosaice ale lui Heine bunăoară nu sunt nici romane, nici critice, nici romane, sau alte forme de scrieri, ci niște foiletoane ce băjbăiau de zeci de tendințe reformatorice. „Reisebilder”, „Die romantische Schule”, „Salon” sau „Alta Troll” ale lui Heine, mai departe scrierile lui Börne, Gutzkow, scrierile și scrisorile lui sau „Madonna” lui Mundt, — toate aceste ascundeau în sine germenul revoluționar, îmbrăcat într'o haină pictorească, în care cel puțin până a se divulga, au știut amăglî ochii censurei și ai poliției. În descrierea de căietorii făceau politică, în critici teatrale naționalism revoluționar, în analize literare tot astfel, în memoriile lor tot poezie. — Era o mai ușoară cale de cât aceasta a influența masele?

eventual al redacției „Literaturblatt”

amînuntă a activității lor treburile amintire de un nume, ce stă în strînsă legătură cu tinerii germani, nume devenit atât de odios, încât și astăzi încă criticii îl arată cu degetul, fiind tipul criticului denunțant și egoist. E vorba de profesorul Wolfgang Menzel, om altfel foarte instruit și diriguitor al literaturii germane pe timpul acela.

Acest învățat redacta o revistă „Literaturblatt”, în care publica recenziuni asupra tuturor scrierilor contemporane. Apărînd și un roman „Wally die Zweiflerin” al lui Gutzkow, Menzel s'a folosit de prilej ca să lovească în Germania-Jună. În acest roman este adevărat o scenă, altcun foarte frumoasă și delicată, în care o fată se arată amantului său într'un neglijee perfect, — lucru ce atât de mult a displăcut lui Menzel, încât a atras atenția Bundestag-ului asupra cărții, denunțînd pe Gutzkow și pe amicii lui literari, că sînt imorali și propagă sensualismul și ireligiozitatea, anarhismul și câte alte idei destructive. Ear' peste cîtva timp, auzind că Gutzkow și ai sei voiesc a scoate ei înșiși o revistă, Menzel scrie în „Literaturblatt”, că acești tineri nu sînt numai imorali, ci și antipatriotici și că revista ce vor să o înființeze tot astfel de tendințe va propaga. În urma acestei denunțări revista contemplată a lui Gutzkow a fost suprimată înainte de apariție.

Procedul acesta al lui Menzel i-a servit lui Heine de prilej la un boboc de pamflet „Heber den Denuncianten,”) de o ironie necruțătoare și de un sarcasm brutal cum nu s'a mai cetit până atunci în literatura germană. Revoltarea lui Heine însă în contra lui Menzel e legitimă, când șocoiți la ce s'a degradat un om instruit pentru a suprima curentul liberal.

Pentru a se vedea cu câtă patimă era făcută denunțarea lui Menzel, cităm, după Brandes, câteva propoziții din pasquilele lui de prin „Literaturblatt.”

„Numai în cea mai groasă țintă a demoralizării, numai în bordel se pot naște asemenea tendințe”, scrie Menzel. „Dacă am voi să permitem lățirea în Germania a ace-

*) Heine's „Sämmtliche Werke”, an XII, pag. 27.

tei școli de cea mai obraznică demoralizare și de o minciună rafinată, dacă nobilii națiunii nu vor grăbi a se exprima în contra lor; dacă editorii germani nu se vor îngriji, ca să nu se espună astfel de otrăvă spre vătăzare, vom avea în curând prea frumoase fructe... Insa eu îmi voi pune piciorul în această mociră, deși știu că mă voi murdări. Voiu călea pe capul șerpului ce se țaralze-te la sinul sensualismului... Până ce voi trăi nu voi permite ca literatura să fie profanată prin infamii de aceste..."

Pe cum vedeți, este o izbucnire de cele mai pătimase încriminări, încât n'avem să ne mirăm de apostrofările și mai dure și mai nimicitoare, dar' pline de spirit, cu cari Menzel a fost gratificat în numita polemică a lui Heine și în articolul critic al lui Börne „Menzel der Franzosenfresser“.

În memoriile sale „Denkwürdigkeiten“, publicate la adânci bătrânețe, Menzel pare a regreta procedura sa neciustită în contra Germaniei June, cu toate aceste însă el rămâne o figură tristă în literatura germană.

Scopul însă și l'a ajuns. Exclusiv în urma denunțării lui și s'a făcut proces lui Gutzkow, pe motiv că ar agita în contra ordinii și a moralei publice, ear' judecătoria l'a osândit la 10 săptămâni temniță. Bătrânul denunțant Menzel a mai fost destul de hain a continua cu insinuațiunile și agitarea opiniei publice în contra lui și pe timpul cât a stat în temniță *)

La 10 Decembrie 1835 — după cum amintirăm — urmă ordinul de opreliște al preaișteptului Bundestag din Francfort. Ordinul acesta a avut efect colosal. Multă lume germană obisnuită a se supune necondiționat stăpânirii, să întoarse cu groază dela scrierile celor infierați. Multe ziare, la cari colaboraseră acești „proscriși“ se fe reau chiar a le mai tipări numele, căci a-jungea ca un astfel de nume să ocure în vre-un articol, pentru ca ziarul să fie suprimat.

Tinerilor literatori li-s'a creat o situație socială greu de suportat. Mai nefrânți în fața tuturor persecuțiilor au rămas Heine, Börne, Gutzkow și Wienburg, cei doi din urmă continuându și activitatea în Paris unde s'au refugiat, ear' cesti alții rămânând în Germania, însă fără a reflecta la vre-un oficiu de stat, ci lucrând în taină, în direcția lor. Restul însă, — ceilalți șese — au fost caractere mai oscilante, nu se puteau împăca cu soarta de-a fi boicotați de organele statului și au grăbit a se rehabilita prin declarații publice, destul de umilitoare. Astfel Mundt și Laube, unii dintre cei mai feroci „proscriși“ au lăpădat de Germania June și au enunțat în poezia ei. Toate aceste se esplică ușor și nici nu se pot lua de justă direcție la aprecierea lor, fiindcă erau materializate ruinate, ear' oficiile erau legate de puterea absolută a statului. În fond ei au rămas, până la moarte, credincioși principilor Germaniei June.

Ilarie Chendi.

*) Brandos op cit. pag. 247.

Revista externă.

Chestiunea desarmării.

Ziarul „Times“ publică textul unei noi circulari adresată de ministrul de externe al Rusiei către guvernele străine în chestia conferinței desarmării.

Circulara zice că deja din luna August, orizontul politic s'a cam înorat și unele Puteri au început chiar sporirea înarmărilor lor; totuși, se speră că situația generală va deveni din nou favorabilă pentru succesul marelui întreprinderi umanitare a Țarului.

Guvernul rusesc a început un schimb de vederi cu cabinetele străine asupra conferinței desarmării și crede că rezultatul va fi satisfăcător. E de dorit o înțelegere privitoare la zece puncte.

Cele mai importante dintre aceste puncte e stabilirea unei convenții ca armatele și flotele să nu mai fie sporite pentru un timp oare-care; apoi, să se gasească mijlocul ca să se micșoreze pe viitor forțele militare și bugetele lor; să se interzică întrebuințarea de noi arme, noi explozive, sau un nou fel de iarbă de pușcă, cari ar fi mai puternice de cât cele întrebuințate azi; în sfârșit o înțelegere asupra serviciilor de mediere și de arbitraj în anumite cazuri pentru evitarea războiului.

„Neue Frei Presse“ află din Berlin că tratativele dintre cabinetele în chestia conferinței desarmării s'au terminat deja și că conferința se va întruni la Petersburg în luna Februarie.

După „Italie“ papa își dă toate silințele spre a fi reprezentat la conferința desarmării. Diplomația Vaticanului cereacă toate mijloacele ca să ajungă la aceasta. Scopul e clar: Leo XIII vrea să fie recunoscut indirect ca suveran lumesc. Atarnă însă dela Țar dacă papa va fi sau nu reprezentat la conferință. În cazul când va fi reprezentat, e probabil că Italia nu va participa la conferință.

DIN ROMANIA

Congres.

„Drapelul“ (de la 12 Ianuarie) află că e vorba, ca drept răspuns la congresul macedonean de caracter bulgăresc să se convoace în București un contra-congres la care să participe celelalte naționalități din Macedonia.

Alegeri.

La alegerile parțiale de Duminecă făcute la Putna, Suceava, Vaslui, Teleorman și Vlașca majoritatea au câștigat o candidații liberali.

CÂNTEC.

Colonelul 'n front s'arată,
Ținând spada ridicată
Drept în sus.
Turcii 'n deal au o cetate,
Du-te, Șonțule și o bate.
Voi, flacăi, grați cu sborul,
Nu lăsați maiorul

CRISA.

Bánffy nu se duce. — Voința Monarchului. —

Pe când filele opoziționale, enunțându-le bărbaților ei și alte izvoare de informații ale lor de Sâmbătă încoace afirmă unanim că pace va fi și „trebuie să fie pace“, bine înțeles, cu prealabilă „conditio sine qua non“, că Bánffy se duce pe atunci senin — ofițerul său — litografic — în gasteraz și mp u eve nimentele, fara nici o proclamație ori propovăduire.

În fruntea semioficioaselor merge, bine înțeles, „P. Lloyd“, ca cel mai competent în materie.

Rubrica lui stabilă „Situația“, în numărul ultim, de Marți, e mult mai lungă și mai amănunțită de cât de obicei. În aprecierile proprii ale redacției adăverște, că audiența lui Széll la Monarch s'a întâmplat la „dorința“ și „prin mijlocirea“ lui Bánffy; ear coropondentul seu din Viena încă constată, că „Széll a fost chemat la M Sa, precum se înțelege de sine, la propunerea ministrului-șef“.

Comentând pe larg audiența aceasta, semioficiosul de rangul întâiu, zice la un loc, că Széll „facea în clubul liberal propaganda pentru concepția sa“ — despre pact adecă, subliniind într'aldins acest „sa“.

Trecând la aprecierea condițiilor, „sau mai bine zis pretensiunilor“ opoziției, conștara din nou, că ele „nu conțin în nici o privință măcar cât de mică urmă de condescendență.“ Mai ales cât privește partea personală a condițiilor, spune, că: „dela începutul negocierilor până alaltăieri n'a fost pusă nici o singură dată la mod direct ca „conditio sine qua non“ (adecă prealabil de implinit) demisionarea imediată a ministrului-șef pentru a se putea continua negocierile și la încheierea păcii.“ (P. Lloyd subliniază întreg acest citat); ci demisionarea lui era să se întempe, numai după ce ar fi votate provisorile: al pactului economic, bugetul (de 4 luni), al pactului cu Croația și legea recrutilor...

„Toate acestea au fost discutate și astă seară în clubul liberal de către membri fruntași ai lui și, lucru firesc, au fost trase și concluziuni, bine înțeles nu în sens optimistic pentru posibilitatea păcii“.

Semioficiosul mai constată asemenea, că opoziția nu se împotrivea la început în principiu revisurii regulamentului Dietei, pe baza cărei atitudine „antimonarhică“ și „imposibilitățile“

raportul despre „Situația“ și-l sîrșește prin a declara că: „goveraul voeste sincer pacea, dar pace onorabilă pentru partidul, pe care-l conduce și reprezintă, ear' nici decum o rușinoasă depunere de arme dinaintea dictaturii opoziției“.

Într'o lungă de tot coropondență publicată în același număr, coropondentul din Viena al lui „P. Lloyd“, comunică mai înainte despre audiența lui Széll și prospectele acestuia de a reuși; precum și vederile lui Bánffy față cu formula inventată de Széll, pentru mântuirea opoziției.

„Din cauza faptului, că această formulă nu împlinește dorințele, pe care ministrul-

șef le ține ca indispensabile pentru interesele țării și ale monarchiei, el nu va zădărnici negocierile cu adversarii săi politici precum și în parte covârșitoare personali, dacă acestia de altfel vor accepta condițiile aprobate într'u toate de către Monarch. Căci și după audiența de azi a ministrului-șef la Monarch, se poate constata, că decisiunile luate în consiliul de miniștri din săptămâna trecută n'au fost, nici cât negru sub unghie, atinse prin cea de pe urmă notă verbală a dlui Széll și partizanilor săi, ce se întemeiază pe Memorandul contelui Apponyi.

„Cabinetul (lui Bánffy. A nu se uita, că coropondența e din Viena! R. „Tr. P.“) în neclintit și nesguduibil la pretensiunea, că încă sub conducerea lui trebuie luate toate măsurile de ocărnuire care au să cuprindă garanții pentru menținerea comunității economice a celor două state ale monarchiei și a vazei ei ca mare putere; pentru menținerea ideii de stat național maghiar, precum și pentru activitatea neconturbată a parlamentului.

„Baronul Bánffy crede, că trebuie negresit să ocrotească prestigiul partidului liberal de ori ce sguduire; el se ține obligat a ține piept tuturor atacurilor până îi va sta în putință, a preda urmașului seu o moștenire împede. De asemenea el nu se crede îndreptățit, a încerca pe acesta cu astfel de obligații, cari ar paraliza aproape cu desvârșire voința liberă, hotărârea liberă și dispozițiunea liberă a moștenitorului seu.

„Din toate aceste reiese, că baronul Bánffy numai atunci vrea să-și lase locul, când legislațiunea va fi votată, proiectele de legi privitor la îndemnitate, la diserițele provisorii, precum și la modificarea regulamentului Dietei. Prin urmare, baronul Bánffy nu poate intra în discuția unor chestiuni, a căror rezolvire va fi treaba viitorului guvern“.

(Afară de vre o 15 rânduri, tot cea ce am citat din coropondență, e subliniat în original).

Coropondența... prin șefi. că „rezolvirea acestei chestiuni i... înțelegerea de mijlocul s... viitoare“.

Nu începe îndoeală, că coropondența e scrisă la dictarea lui Bánffy însuși, în ministerul a latere ungar din Viena.

Din Sânt-Ana.

Sânt-ana, 24 Ian.

Cu cât cercetările înaintează, cu atât mai mult se dovedește, că „Reuniunea țărănească“ (Bauern-Verein) din Sânt-Ana nu are nici o parte în așa botezata „resurviere dela Sânt Ana. Așa dar' cei ce împușcătu-

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI“.

Grija mamei.

E târziu — și nu mai vine.
Zău, cu Nicu nu-i-a bine!...
Știu eu a ta ca lumina,
Căci mi-a spus din bobi vecina,
Că un drac, cu ochii negri,
I-a furat hodina.

Ș'apoi par'că nu știu bine,
Dracul de pe unde vine?
Bin-că nu!... Dar' ce să-i fac?
Dacă ochii ei îi plac,
Nu se uită de e inger,
Sau e drac.

De i-aș zice: Fi cu minte!
El mi-ar spune la cuvinte,
N'e'nțelese de-a mea minte.
Că doar' a învățat el carte.
Și ști 'n lume cum se 'nparte
Binele — și rău' l'știe
De departe

Numi grijă că iubește!
Acest gând nu mă muncește
C'așa-i firea omenească

Până i tinăr, să iubească.
Dar' lumea ce o se grăiască,
Că vezi — fata — nu-i de legea
românească.

Asta e, ce-mi strică somnul.
Of, să mă ferească Domnul!
Zice mama, și veghează;
La fereastă — stă de pază
Căci, de unde vine Nicu,
Vrea să vază.

E târziu — și nu mai vine,
Zău, cu Nicu nu-i-a bine
Știu eu asta ca lumina,
Căci mi-a spus din bobi vecina
Că un drac, cu ochii negri,
I-a furat hodina.
Maria Cioban.

Colonelul dă poruncă;
Șonțu 'n foc acum s'aruncă.
Sare 'n foc.
Iat' un ofițer călare
Cum se 'ntoarce 'n fuga mare:
Șonțu-i mort pe sub redută,
Ooastea lui pe câmp bătută
Stă pe loc!

Colonelul se 'ntristează;
'l-a pierit oastea vitează,
'ia perit!
Dar' se 'ncrunță din sprincene:
Ia să vezi, Mărăcinene,
Ce-i prin deal și prin redute,
Ia pe cei rămași și du-te
Să vezi ce-i!

Colonelul dă poruncă,
Căpitanu 'n foc s'aruncă,
S'are 'n foc.
Iată-l pe ofițer călare
Iarăși vine în fuga mare:
Căpitanu-i mort, și oștirea
'Si-a găsit din nou perirea
Stau pe loc.

Colonelul da 'n călare
Ca mușcat d'un șarpe sare
Și e mut.
N'are oști să mai trimită
Și-i cu inima sărită,

Vai ș'amar de noi Români
Cum ne prăpădesc păgânii!
George Coșbuc.

I A R N A.

Din nori ce rătăcesc pribeag
Se scutur' alte stele;
Eu le privesc, gândind cu drag
La vara vieții mele.

Și cade neaua fir de fir,
Pe ape ghița-i puncte,
Și fire albe din văzduh
Mi s'au lăsat pe frunte.

Și-i iarnă 'n cer și pre pământ
Și-i iarnă 'n pept la mine
Ear' codrul doarme liniștit,
Visând zile senine.

Căci tot ce — afară-i amorțit
O să rămăe iară;
Numai sufletul zdrobit,
El nu mai are vară.

Maria Cioban.

le și străpungerile geandarmilor le-au atră-

Luni seara s'a săvârșit o deținere care

La porunca lui Nyiró, gendarmul Kovács

Femeia simțindu-se nevinovată, s'a tén-

— Omorîți-mă! Impușcați mă! Nu vreau

Vaietel femeii le-a auzit și maiorul

Bătrâna femeie i a zis:

— Te rog să-mi se aducă preotul, căci

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

Femeia a fost dusă apoi în casa plă-

Fi-să strînge mîna de durere, când auzi

Femeii Eberlein, care are un copil

Cercetările, interogatoriile se urmează

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

Elevii lui Krivány. Dela posta din Kis-

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

Din a d-lui avocat Magdu (M. Radna). Fel-

Virehov și dascălii din Orăștie. „Sieben-

— Foarte mă bucur, domni mei, că am

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

Elevii lui Krivány. Dela posta din Kis-

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

Elevii lui Krivány. Dela posta din Kis-

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

Elevii lui Krivány. Dela posta din Kis-

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

Elevii lui Krivány. Dela posta din Kis-

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

Elevii lui Krivány. Dela posta din Kis-

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

Elevii lui Krivány. Dela posta din Kis-

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

Elevii lui Krivány. Dela posta din Kis-

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

justificate sau inutile. Personalul institutor-

Gil Blas — a murit. Oganul cunoscă-

In căutarea lui Andrée. Se scrie din Co-

Falsificări de ale micilor despoți. Greg-

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

Elevii lui Krivány. Dela posta din Kis-

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

Elevii lui Krivány. Dela posta din Kis-

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

Elevii lui Krivány. Dela posta din Kis-

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

Elevii lui Krivány. Dela posta din Kis-

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

Elevii lui Krivány. Dela posta din Kis-

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

Elevii lui Krivány. Dela posta din Kis-

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

Torpiloarele sub-marine. „Le Temps” face

Resultatele obținute în experiențele fă-

„Gymnote” era un simplu bastiment de

Terminându-se bastimentul, s'au ivit alte

Experiențele făcute la Salins d'Hyères și

dacă „Gustave Zédé” era în stare să dea

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

Elevii lui Krivány. Dela posta din Kis-

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

Elevii lui Krivány. Dela posta din Kis-

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

Elevii lui Krivány. Dela posta din Kis-

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

Elevii lui Krivány. Dela posta din Kis-

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

Elevii lui Krivány. Dela posta din Kis-

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

Elevii lui Krivány. Dela posta din Kis-

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

NOUȚĂȚI

Arad, 24 Ianuarie n. 1899.

Comisar guvernial pe capul socialistilor.

Curatela honvezilor. M. Sa iarăși a numit

Batjocura, cavalerismului*. Fostul vic-

Camera advocațială din loc ne comuni-

In rolul său. Pentru a se conforma sta-

Criza comercială. Sub acest titlu, unele

Lacome de informațiuni, acele ziare au

Din fericire—zicem din fericire pentru

Am putea deci să nu ne mai ocupăm de

Funcționarismul în Franța. „Revue des

Datele statistice pe cari se bazează di

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

Elevii lui Krivány. Dela posta din Kis-

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

Elevii lui Krivány. Dela posta din Kis-

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

Statistică japoneză. Căpotenia departa-

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

Elevii lui Krivány. Dela posta din Kis-

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

Elevii lui Krivány. Dela posta din Kis-

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

Elevii lui Krivány. Dela posta din Kis-

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

Elevii lui Krivány. Dela posta din Kis-

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

Elevii lui Krivány. Dela posta din Kis-

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

Elevii lui Krivány. Dela posta din Kis-

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

Elevii lui Krivány. Dela posta din Kis-

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

ULTIME ȘTIRI

Mare cutremur în Grecia.

Atena, 23 Ianuarie.

Un cutremur de pământ s'a produs eri

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

Elevii lui Krivány. Dela posta din Kis-

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

Elevii lui Krivány. Dela posta din Kis-

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

Elevii lui Krivány. Dela posta din Kis-

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

— Aceasta tot nu merge! Astfel să se

— Nu face nimic; superintendental Teutsch

Bibliografie.

„Transilvania“, organul „Asociației pentru literatura română și cultura poporului român“. Director Dr. C. Diaconovich. Nrul de pe Nov. și Dec. are următorul Sumar: La Finea anului. Descântece de dragoste (din Bănat). Descântece de deochiu. Statistica Românilor din Transilvania în 1733, de N. Togan. Din despărțiminte. Știință literatură și artă: „Revista Economică“ Anuarul financiar și conomice pe 1898, de Petra-Petrescu. Partea oficială.

La tipogr. „Tribuna Poporului“ să execută tot soiul de
Cărți de vizită
Tiparul cel mai variat și mai frumos.
Prețurile mai mici ca ori și unde.

Călimdarul Minervei

Cel mai valoros și mai frumos calendar din câte au apărut până acum în limba rom.

Intreg cuprinsul e original.

Cele mai minunate ilustrațiuni ce au ieșit din atelier tip. românesc.

Multe din ele reprezintă localități și porturi din Ungaria și Transilvania.

Călimdarul acesta apărut în tipografia Minerva din București e atât de bogat în cuprins atât de frumos în cât ar fi o pagubă pentru preoții, învățătorii, notarii, avocații, medicii și toți inteligenții români. Dacă nu s'ar cumpăra acest călimdar pe 1899.

Prețul 90 cr. trimis franco.

Se poate cumpăra dela Administrațiunea „Trib. Poporului“.

A apărut!!

și se află de vânzare la administr. „Tribuna Poporului“.

Lupta pentru drept

de Dr. Rudolf Ihering traducere de Teodor V. Păcățian
cu prețul de 1 fl. exemplarul plus porto postal.

Administrația
„TRIBUNA POPORULUI“

„Victoria“

institut de credit și de economii
SOCIETATE PE ACȚII.

Arad, casa proprie, calea Archiducele Iosif Nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții	fl. 300.000
Fond de rezervă	„ 100.000
Depuneri	„ 1,000.000
Circulația anuală	„ 15,000.000

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5% interese fără privire la termenul de abdicere.

Darea de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea casei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuează momentan după sosirea comandei.

143—154

Diracțiunea institutului.

Se primesc comande pentru următoarele lucruri:

Circulare și prețuri-curente
NOTE

Opuri și Broșuri

Strada Aulich Nr. 1.

Tipografia „Tribuna Poporului“ A. P. Barcianu Arad

Strada Aulich Nr. 1.

Diferite tipărituri pentru bănci
PLICURI

Invitări, cărți de vizită, anunțuri funebre

Prețuri foarte moderate.

Ori-ce comande se efectuează propmt.